

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-98-32/1-R.77.2

Datum: 6. mart 2012.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija Howard Morrison, predsjedavajući
sudija Michèle Picard
sudija Prisca Matimbe Nyambe

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 6. marta 2012. godine

TUŽILAC

protiv

JELENE RAŠIĆ

JAVNO

**OBRAZLOŽENJE
USMENE PRESUDE O KAZNI**

Tužilaštvo

g. Paul Rogers
g. Kyle Wood

Obrana

gđa Mira Tapušković

I. UVOD I ISTORIJAT POSTUPKA

1. Pretresno vijeće ovim donosi pismeno obrazloženje Usmene presude o kazni objavljene 7. februara 2012. (dalje u tekstu: pretres o odmjeravanju kazne), kojom je Pretresno vijeće Jelenu Rašić osudilo na dvanaest mjeseci zatvora.¹ Bilo je napomenuto da će se 78 dana, koliko je okrivljena provela u pritvoru, uračunati u izdržanu kaznu.² Pretresno vijeće je posljednjih osam mjeseci pretvorilo u uslovnu kaznu, s objašnjenjem da će taj dio kazne Jelena Rašić morati izdržati samo ako unutar perioda od dvije godine od dana predmetnog pretresa bude osuđena za neko drugo krivično djelo kažnjivo zatvorom, uključujući nepoštovanje suda.³

2. U Optužnici zavedenoj 9. jula 2010. tužilaštvo je, na osnovu pravila 77 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), Jelenu Rašić teretilo u pet tačaka za nepoštovanje suda putem svjesnog i hotimičnog ometanja sprovođenja pravde na Međunarodnom sudu.⁴

3. Dana 20. septembra 2010. Jelena Rašić je dovedena u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: Pritvorska jedinica), nakon što joj je policija Republike Srbije 14. septembra 2010. uručila Optužnicu.⁵ Prilikom prvog stupanja pred Sud 22. septembra 2010. Jelena Rašić se izjasnila da nije kriva po optužbama iz Optužnice.⁶

4. Dana 12. novembra 2010. Pretresno vijeće je Jeleni Rašić odobrilo privremeno puštanje na slobodu.⁷ Dana 30. septembra 2011. Pretresno vijeće je izdalo nalog kojim je pretpretresnu konferenciju zakazalo za 9. januara 2012., nakon čega je imalo uslijediti

---

¹ Pretres o odmjeravanju kazne, 7. februar 2012., T. 68–74, str. 73.

² *Ibid.* V. takođe *infra*, par. 32.

³ *Ibid.*

⁴ Podnesak s optužnicom protiv Jelene Rašić i popratnim materijalom, povjerljivo i *ex parte*, 9. jul 2010. Javni status je za ovaj podnesak određen nalogom od 22. septembra 2010., prvo stupanje pred Sud, T. 4.

⁵ Odluka o dodjeli dežurnog branioca, javno, 21. septembar 2010., str. 1.

⁶ Prvo stupanje pred Sud, 22. septembar 2010., T. 7.

⁷ Odluka kojom se odobrava privremeno puštanje na slobodu do početka suđenja, 12. novembar 2010. V. takođe Hitni zahtjev za privremeno puštanje na slobodu, povjerljivo, 26. oktobar 2010., i Odgovor tužilaštva na hitni zahtjev za privremeno puštanje na slobodu, povjerljivo, 27. oktobar 2010. Uslovi privremenog puštanja na slobodu kasnije su bili izmjenjeni, Usmena odluka, statusna konferencija održana 9. juna 2011., T. 23. V. takođe Pismeno obrazloženje usmene odluke kojom se odobrava zahtjev odbrane za izmjenu uslova privremenog puštanja na slobodu Jelene Rašić, povjerljivo, 28. juni 2011.

izvođenje dokaza.⁸ Međutim, 18. novembra 2011. Pretresno vijeće je promijenilo raspored i pretpretresnu konferenciju zakazalo za 23. januar 2012., dok je glavni pretres trebao uslijediti odmah nakon nje. Vijeće je izdalo i nalog da se Jelena Rašić mora vratiti u Pritvorsku jedinicu do 20. januara 2012., okončavši tako njen privremeni boravak na slobodi.⁹

5. Dana 20. januara 2012. sudija Howard Morrison *in camera* se sastao s predstavnicima tužilaštva i zastupnicima odbrane Jelene Rašić (dalje u tekstu: odbrana), kao i s predstavnikom Sekretarijata, a na tom sastanku strane u postupku su zatražile odgodu postupka zbog pregovora u vezi sa sklapanjem sporazuma o priznanju krivice između Jelene Rašić i tužilaštva. Istog dana, Pretresno vijeće je udovoljilo tom zahtjevu i početak suđenja odgodilo do daljnjega.¹⁰

6. Dana 24. januara 2012. tužilaštvo i odbrana Jelene Rašić zajednički su podnijeli povjerljivi zahtjev kojim su Vijeću predložili:

- 1) da izmijeni Optužnicu u skladu s izmjenama Optužnice priloženim uz zahtjev,
- 2) da prihvati priznanje krivice Jelene Rašić po tačkama od 1 do 5 Izmijenjene optužnice, i
- 3) da Jelenu Rašić proglasi krivom po svim tačkama.¹¹

Dana 27. januara 2012. odbrana je podnijela podnesak u vezi s ublaženjem kazne (dalje u tekstu: Podnesak o olakšavajućim okolnostima).¹²

7. Na pretresu održanom 31. januara 2012. godine Pretresno vijeće je prihvatilo Izmijenjenu optužnicu i oduzelo povjerljivi status Zajedničkom zahtjevu.¹³ Pretresno

---

⁸ Nalog o rasporedu za početak suđenja i nalog kojim se okončava privremeno puštanje na slobodu, javno, 30. septembar 2011.

⁹ Izmijenjeni nalog o rasporedu i nalog kojim se okončava privremeno puštanje na slobodu, 18. novembar 2011. V. takođe Nalog o rasporedu za početak suđenja i nalog kojim se okončava privremeno puštanje na slobodu, javno, 30. septembar 2011. Na osnovu pravila 65bis(C)(ii), Jelena Rašić se odrekla prava da prisustvuje statusnoj konferenciji održanoj tokom njenog privremenog boravka na slobodi.

¹⁰ Nalog kojim se odgađa suđenje, javno, 20. januar 2012.

¹¹ Zajednički zahtjev za razmatranje sporazuma o izjašnjanju o krivici, 24. januar 2012. (dalje u tekstu: Zajednički zahtjev), str. 1.

¹² Podnesak odbrane u vezi s ublažavanjem kazne, 27. januar 2012.

¹³ Pretres, 31. januar 2012., T. 39–40.

vijeće je primilo na znanje želju Jelene Rašić da promijeni svoje izjašnjenje o krivici, odnosno da prizna krivicu po svih pet tačaka Izmijenjene optužnice, i saslušalo okrivljenu na osnovu pravila 62bis Pravilnika. Razmotrivši odgovore Jelene Rašić, usmenu argumentaciju strana i Zajednički zahtjev, uključujući i činjeničnu osnovu iznijetu u Izmijenjenoj optužnici i zasebne izjave Jelene Rašić i njenog branioca, Pretresno vijeće je utvrdilo da je priznanje krivice bilo dobrovoljno, upućeno i nedvosmisleno i da postoji dovoljna činjenična osnova za potvrđivanje djela.¹⁴ Iz tih razloga, Pretresno vijeće je po svakoj od tačaka izreklo osuđujuće presude.¹⁵ Pretresno vijeće je zatim saslušalo argumente strana u vezi s odmjeravanjem kazne.

8. Dana 3. februara 2012. Pretresno vijeće je sekretaru izdalo nalog da u spis uloži dva ljebarska nalaza dr. Vere Petrović o mentalnom stanju Jelene Rašić.¹⁶ Na pretresu o odmjeravanju kazne, tužilaštvo je usmeno zatražilo uvid u ta dva ljebarska nalaza, a odbrana se tom zahtjevu usprotivila (dalje u tekstu: Usmeni zahtjev tužilaštva).¹⁷ Pretresno vijeće je izjavilo da će po zahtjevu riješiti u okviru pismenog obrazloženja Usmene presude o kazni.¹⁸

9. Pretresno vijeće u nastavku iznosi detaljno obrazloženje presude o kazni izrečene Jeleni Rašić.

II. ČINJENIČNA OSNOVA

10. Jelena Rašić je priznala da je 18. oktobra 2008. u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, Zuhdiji Tabakoviću dala mito tako što mu je pokazala unaprijed pripremljenu pismenu izjavu svjedoka za potrebe suđenja u predmetu *Lukić i Lukić* i zamolila ga da potvrdi, potpiše i ovjeri tu izjavu za iznos od 1.000 eura u gotovini, iako on nije imao nikakva saznanja ni o kojem od događaja opisanih u izjavi. Takođe je priznala da mu je obećala još novaca ako on odluči da dođe u Haag i svjedoči u korist Milana Lukića u skladu s predmetnom pismenom izjavom. Dana 20. oktobra 2008. Jelena Rašić se u zgradi opštine

---

¹⁴ *Id.*, T. 36–37, 61.

¹⁵ *Id.*, T. 41.

¹⁶ Nalog sekretaru, povjerljivo i *ex parte*, 3. februar 2012.; Podnesak sekretara s ljebarskim nalazima, povjerljivo i *ex parte*, 6. februar 2012.

¹⁷ Pretres o odmjeravanju kazne, 7. februar 2012., T. 73.

¹⁸ *Ibid.* V. *infra*, par. 33–34.

Novi Grad u Sarajevu ponovno sastala sa Zuhdijom Tabakovićem, gdje je on potpisao nekoliko kopija pismene izjave koju je nakon toga ovjerio opštinski službenik. Jelena Rašić je priznala da je Zuhdiji Tabakoviću dala omotnicu u kojoj je bilo 1.000 eura. Istog dana ili oko tog datuma, Jelena Rašić je Zuhdiji Tabakoviću dala i kartu koju je navodno nacrtao Milan Lukić, kao pomoć Zuhdiji Tabakoviću za svjedočenje i podsjetnik na teme opisane u pismenoj izjavi.¹⁹

11. Jelena Rašić je takođe priznala da je 18. oktobra 2008. ili oko tog datuma Zuhdiju Tabakovića navodila na nuđenje mita drugim potencijalnim svjedocima. Na sastanku sa Zuhdijom Tabakovićem dala mu je srž sadržaja dviju unaprijed pripremljenih pismenih izjava za potrebe predmeta *Lukić i Lukić*. Rubrike za podatke o davaocima izjava bile su prazne. Zamolila je Zuhdiju Tabakovića da nađe još neke ljude rođene u Višegradu, Bosna i Hercegovina, koji su bili u Armiji Bosne i Hercegovine. Jelena Rašić je Zuhdiji Tabakoviću rekla da će tim ljudima biti plaćeno ako potpišu te pismene izjave, a da će dobiti i više novaca ako budu svjedočili u predmetu *Lukić i Lukić* u skladu s tim pismenim izjavama. Zuhdija Tabaković je zatim prihvatio da nađe druge ljude rođene u Višegradu koji mogu da potpišu izjave.²⁰

12. Jelena Rašić je priznala i to da je pribavila lažne pismene izjave od dvojice muškaraca koji će se u skladu sa za njih određenim zaštitnim mjerama dalje navoditi kao g. X i g. Y.²¹ U vremenu između 17. i 24. oktobra 2008. Zuhdija Tabaković se sastao s g. X i g. Y, koji su jedan i drugi iz Višegrada i obojicu pitao da li bi pristali da za 1.000 eura potpišu pismenu izjavu. Obojica su se složili, znajući da davanjem svog imena i potpisa daju lažnu izjavu. Dana 23. oktobra 2008. Zuhdija Tabaković se sastao s g. X i g. Y u kafani u blizini zgrade opštine Novi Grad. Zuhdija Tabaković je prvo g. X odveo do opštinske zgrade i upoznao ga s Jelenom Rašić. Ona je g. X uvela u zgradu, gdje je kompletirana izjava koju je g. X zatim potpisao i koju je opštinski službenik onda ovjerio. Na jednak način učinjeno je i s g. Y. Jelena Rašić je originale obiju izjava, datiranih 23.

---

¹⁹ Izmijenjena optužnica, tačka 1, par. 2–6.

²⁰ *Id.*, tačka 2, par. 7–8.

²¹ Odluka po zahtjevu tužilaštva za preispitivanje odluke po zahtjevu tužilaštva za izmjenu zaštitnih mjera, povjerljivo, 17. januar 2012.; Odluka po zahtjevu tužilaštva za izmjenu zaštitnih mjera, 5. septembar 2011.; *Tužilac protiv Lukića i Lukića* (predmet br. IT-98-32/1-T), pretres, 2. april 2009., T. 6588, 6590 (poluzatvorena sjednica).

oktobra 2008., zadržala kod sebe. Nakon što su na izjave stavili svoja imena i potpisali ih, g. X i g. Y su primili po 1.000 eura svaki.²²

13. Najzad, Jelena Rašić je priznala da je u vremenu između 23. oktobra i 6. decembra 2008. ponovno otputovala u Sarajevo s nepotpisanim revidiranim verzijama lažnih pismenih izjava Zuhdije Tabakovića i g. X i g. Y. Kad se sastala sa Zuhdijom Tabakovićem, zamolila ga je da potpiše revidiranu verziju svoje izjave i da g. X i g. Y zamoli da i oni potpišu revidirane verzije svojih izjava. Zuhdija Tabaković je potpisao svoju izjavu i pristao da pribavi potpise druge dvojice. Sve tri izjave, datirane 5. decembra 2008. godine, bile su potpisane i vraćene Jeleni Rašić. Dana 20. januara 2009. glavni branilac Milana Lukića tužilaštvu je predao kopije izjava Zuhdije Tabakovića i g. X i g. Y potpisanih 5. decembra 2008. godine.²³

III. ODMJERAVANJE KAZNE

A. Uvod

14. Pravilo 77(G) Pravilnika određuje da je maksimalna kazna koja se može izreći osobi proglašenoj krivom za nepoštovanje Međunarodnog suda kazna zatvora od najviše sedam godina ili novčana kazna od najviše 100.000 eura, ili oboje.

15. Na osnovu člana 24(2) Statuta i pravila 101(B) Pravilnika, Pretresno vijeće prilikom odmjeravanja odgovarajuće kazne uzima u obzir težinu djela, lične prilike osuđenika, eventualne otežavajuće okolnosti, eventualne olakšavajuće okolnosti uključujući značajnu saradnju osuđene osobe s tužiocem prije ili poslije donošenja osuđujuće presude, kao i opštu praksu izricanja zatvorskih kazni na sudovima bivše Jugoslavije. Spisak tih faktora nije konačan.²⁴

16. Na pretresu 31. januara 2012., tužilaštvo je usmeno iznijelo argumentaciju u vezi s odmjeravanjem kazne i svoje komentare Podneska odbrane o olakšavajućim

---

²² Izmijenjena optužnica, tačke 3 i 4, par. 9-15.

²³ *Id.*, tačka 5, par. 16-19.

²⁴ *Tužilac protiv Milana Babića* (predmet br. IT-03-72-A), Presuda po žalbi na kaznu, 18. jul 2005., par. 43 (dalje u tekstu: Presuda o kazni u predmetu *Babić*).

okolnostima.²⁵ Odbrana se zalagala za to da se Jelena Rašić izrekne kazna od tri mjeseca zatvora, a, u slučaju da Vijeće izrekne veću kaznu, uslovna kazna.²⁶

B. Diskusija

1. Težina krivičnog djela

17. Krivična djela čije je počinjenje Jelena Rašić priznala nesumnjivo su teška. Pribavljanje lažnih dokaza u svakom se slučaju smatra direktnim ometanjem pravde. Kada su takva djela počinjena pred međunarodnim sudskim organom kao što je Međunarodni sud, ometanje pravde ima dalekosežne posljedice. Ovo krivično djelo stoga bi u normalnim okolnostima rezultiralo znatnom zatvorskom kaznom.

2. Otežavajuće okolnosti

18. Vijeće napominje da je Jelena Rašić u vrijeme počinjenja djela bila angažovana na poslovima od povjerenja. Članovi timova odbrane dužni su postupati savjesno, uz puno poštovanje zakona i mjerodavnih pravila, što jednako važi za svaku osobu koja u profesionalnom svojstvu učestvuje u postupcima koje vodi Međunarodni sud. Kao službenici pravde, te osobe u svakom trenutku moraju biti svjesne svojih dužnosti i nikad si ne smiju dopustiti da prema drugima, npr. prema mogućim svjedocima, djeluju na kriminalan način. Međutim, Jelena Rašić učinila je upravo to. Vijeće napominje njeno stalno i višekratno kriminalno postupanje, čiji je dokaz činjenica da je ona g. Tabakoviću, g. X i g. Y donijela na potpis revidirane izjave u trenutku kada je znala da su te izjave lažne.

3. Olakšavajuće okolnosti

(a) Uloga, dob i nivo iskustva Jelene Rašić

19. Činjenična osnova pokazuje da Jelena Rašić nije bila i da nije mogla da bude izvorni podstrekač šireg kriminalnog djelovanja u vezi s pribavljanjem lažnih dokaza za

---

²⁵ Pretres, 31. januar 2012., T. 51–60.

²⁶ Podnesak o olakšavajućim okolnostima, par. 20.

potrebe predmeta *Lukić i Lukić*. S tim je saglasno i tužilaštvo.²⁷ Očigledno je da su još neka ili neke od osoba povezanih na neki način s predmetom *Lukić i Lukić* bile odgovorne što je ona zavrbovana na počinjenje tih krivičnih djela. U tom pogledu, Vijeće je razmotrilo lične prilike Jelene Rašić, uključujući i činjenicu da je u vrijeme počinjenja djela bila mlada i neiskusna za ulogu istražitelja koju joj je odbrana *Milana Lukića* dodijelila, iako je radila na radnom mjestu koordinatora predmeta. U ovom pogledu, Vijeće je u obzir uzelo i argumente strana.²⁸ Štaviše, takođe se napominje da niko nije iznio navod da je Jelena Rašić počinjenjem tih djela ostvarila bilo kakvu ličnu korist.

(b) Priznanje krivice, izražavanje kajanja, dobar karakter i činjenica da ranije nije osuđivana

20. Potvrдно izjašnjenje o krivici samo za sebe ima značaj olakšavajuće okolnosti. Priznanje krivice od strane optuženog dokaz je poštenja i poštovanja pravde. Ono direktno doprinosi temeljnom zadatku Međunarodnog suda da utvrdi istinu u vezi sa krivičnim djelima za koja je nadležan.²⁹ Priznanje krivice doprinosi i radu Međunarodnog suda, zbog toga što se izostankom suđenja ostvaruje ušteda na resursima.³⁰ Činjenica da je Jelena Rašić odlučila da se potvrдно izjasni o krivici netom prije početka suđenja ne mijenja mišljenje Pretresnog vijeća u ovom pogledu.³¹

21. Izražavanje kajanja faktor je za ublažavanje kazne pod uslovom da se Pretresno vijeće uvjeri da je kajanje iskreno.³² Odbrana u Podnesku o olakšavajućim okolnostima tvrdi da Jelena Rašić priznaje težinu svojih djela i njihov negativan uticaj na sprovođenje pravde na Međunarodnom sudu.³³ Takođe se navodi da je ona već prihvatila posljedice svojih postupaka, što je Jelena Rašić i sama rekla odgovarajući na pitanje Pretresnog vijeća o tome 31. januara 2012. godine.³⁴ Pretresno vijeće se uvjerilo da ona izražava nedvosmisleno, veliko i iskreno kajanje, kojem stoga pripisuje odgovarajuću težinu.

²⁷ Pretres, 31. januar 2012., T. 57.

²⁸ Argumenti tužilaštva, *id.*, T. 53; Podnesak o olakšavajućim okolnostima, par. 14–16.

²⁹ V. npr. *Tužilac protiv Milana Simića* (predmet br. IT-95-9/2-S), Presuda o kazni, 17. oktobar 2001., par. 83.

³⁰ *Id.*, par. 84.

³¹ *Ibid.*

³² *Tužilac protiv Stevana Todorovića* (predmet br. IT-95-9/S), Presuda o kazni, 31. jul 2001., par. 89.

³³ Podnesak o olakšavajućim okolnostima, par. 6–9.

³⁴ *Ibid.*; pretres od 31. januara 2012., T. 41.

22. Pretresno vijeće razmotrilo je i argumente odbrane u vezi s dobrom naravi Jelene Rašić, činjenicom da dosad nije osuđivana, a iste argumente prihvata i tužilaštvo.³⁵

(c) Saradnja s tužiocem

23. Odbrana tvrdi da su nastojanja Jelene Rašić "da saraduje s tužiocem razlog koji govori protiv veće kazne".³⁶ Napominje se da je Jelena Rašić imala dva razgovora s tužilaštvom i da je "doprinijela istrazi u okviru u kojem su to dopuštala njena prava u poziciji osumnjičene osobe".³⁷ Odbrana tvrdi da je tužilaštvo u svom pretpretresnom podnesku izjavilo da Jelena Rašić "uglavnom" potvrđuje navode tužilaštva.³⁸ Odbrana napominje da je tužilaštvo u svom pretpretresnom podnesku iznijelo svoju tezu "sa svim elementima koje optužena nije potvrdila".³⁹ Referišući se na predmet *Vasiljević*, odbrana tvrdi da je Pretresno vijeće u tom predmetu prihvatilo da "znak kooperativnosti, koliko god nevelika ona bila", predstavlja faktor za ublažavanje kazne.⁴⁰ Najzad, tvrdi odbrana, pozivajući se na predmet *Plavšić*, iz odsustva značajne saradnje s tužiocem "ne slijedi da je nesaradnja otežavajuća okolnost".⁴¹

24. Tužilaštvo tvrdi da je Jelena Rašić u okviru razgovora koje je s njom vodilo tužilaštvo više puta lagala.⁴² Navodi se i to da, iako je ona pristala na razgovor, "ne može se prihvatiti da se to računa kao saradnja [...] jer je taj razgovor zaveo istragu upravo na pogrešan put što se tiče nekih ključnih aspekata ovog predmeta".⁴³

25. Saradnja s tužilaštvom u pravilu 101(B) izričito se navodi kao faktor koji treba uzeti u obzir za ublaženje kazne, pod uslovom da je ta saradnja bila značajna. Pretresno vijeće podsjeća da je u predmetu *Vasiljević* Pretresno vijeće zauzelo stav – ne složivši se s argumentom tužilaštva da "davanje izjave može biti osnov za određeno ublaženje kazne

³⁵ Podnesak o olakšavajućim okolnostima, par. 10–11; pretres, 31. januar 2012., T. 52.

³⁶ Podnesak o olakšavajućim okolnostima, par. 4.

³⁷ *Ibid.*, gdje odbrana navodi i to da je optužena na drugom razgovoru, "nakon što je obaviještena da je protiv nje podignuta optužnica i nakon što je informisana o svojim pravima, iskoristila svoje pravo na šutnju".

³⁸ Pretres, 31. januar 2012., T. 62, gdje se upućuje na par. 40–41 podneska tužilaštva na osnovu pravila 65ter(E), s povjerljivim dodacima I, II i III, djelimično javno, 2. maj 2011. godine.

³⁹ Pretres, 31. januar 2012., T. 62, gdje se upućuje na par. 42 Pretpretresnog podneska tužilaštva.

⁴⁰ Podnesak o olakšavajućim okolnostima, fusnota br. 6, gdje se upućuje na *Tužilac protiv Mitra Vasiljevića* (predmet br. IT-98-32), Prvostepena presuda, 29. novembar 2002. (dalje u tekstu: Prvostepena presuda u predmetu *Vasiljević*), par. 299.

⁴¹ Pretres, 31. januar 2012., T. 62.

⁴² *Id.*, T. 52–57.

⁴³ *Id.*, T. 57.

samo ako optuženi da izjavu u kojoj sam sebe inkriminiše" – da Mitar Vasiljević u svojoj izjavi "nije otkrio ništa što već nije bilo poznato, ili vrlo malo toga".⁴⁴ Pretresno vijeće u nastavku kaže da "sadržaj takve izjave jeste relevantan za mjeru u kojoj će se [ona] smatrati olakšavajućom okolnošću" i izjavilo da činjenica da je optuženi dao izjavu "u nekim slučajevima sama po sebi može da bude znak kooperativnosti, koliko god nevelika ona bila".⁴⁵ Međutim, Pretresno vijeće se nije uvjerilo da se davanje izjave može smatrati "značajnom" saradnjom. Stoga je Vijeće zaključilo da je saradnja Mitra Vasiljevića "bila [...] zaista skromna, te joj [je] Vijeće prida[lo] veoma malu težinu".⁴⁶

26. Ovo Pretresno vijeće smatra da saradnja Jelene Rašić s tužilaštvom u okviru razgovora vođenih s njom treba da se posmatra na sličan način. Istina, ona je pristala na razgovor i rekla istinu u vezi s nekim aspektima teze tužilaštva. Međutim, umjesto šutnje izabrala je laganje odgovarajući na neka postavljena joj pitanja, uključujući pitanja bitna za istragu koju je vodilo tužilaštvo. Iz tih razloga, Pretresno vijeće smatra da, iako Jelena Rašić jeste saradivala s tužilaštvom, njena saradnja ne može se smatrati "značajnom" u smislu pravila 101(B)(ii) Pravilnika. Pretresno vijeće joj stoga pridaje vrlo malu težinu. Naravno, činjenica da Jelena Rašić nije ostvarila značajnu saradnju s tužilaštvom nije faktor za pooštavanje kazne i Vijeće je niti neće uzeti u obzir u tom smislu.⁴⁷

(d) Dobrovoljna predaja, poštivanje naloga Pretresnog vijeća i dobro vladanje u pritvoru

27. Odbrana tvrdi da se Jelena Rašić 14. septembra 2010. dobrovoljno predala službenicima Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije.⁴⁸ Tužilaštvo nije imalo prigovora na taj argument. Podsjećajući da se zaključak da li se neka činjenica može smatrati olakšavajućom okolnošću zasniva na računu vjerojatnosti, Pretresno vijeće je ovaj argument odbrane uzelo u obzir kao faktor za ublažavanje kazne.⁴⁹ Jelena Rašić se sve vrijeme pridržavala naloga koje je izdalo Pretresno vijeće, uključujući i nalog u vezi s njenim privremenim puštanjem na slobodu. Sve to govori njoj u prilog. Isto tako,

⁴⁴ Prvostepena presuda u predmetu *Vasiljević*, par. 299.

⁴⁵ *Ibid.*

⁴⁶ Prvostepena presuda u predmetu *Vasiljević*, par. 299.

⁴⁷ *Tužilac protiv Biljane Plavšić* (predmet br. IT-00-39&40/1-S), Presuda o kazni, 27. februar 2003., par. 64.

⁴⁸ Podnesak o olakšavajućim okolnostima, par. 3, gdje se upućuje na Hitni zahtjev za privremeno puštanje na slobodu, povjerljivo, 26. oktobar 2010.

⁴⁹ *Tužilac protiv Envera Hadžihasanovića i Amira Kubure* (predmet br. IT-01-47-A), Presuda, 22. april 2008., par. 302.

Pretno vijeće je kao faktor za ublažavanje kazne Jeleni Rašić uzelo u obzir njeno dobro vladanje u pritvoru, naročito s obzirom na posebnu okolnost da je za vrijeme boravka u pritvoru bila jedina žena u Pritvorskoj jedinici UN-a.

(e) Zdravstveno stanje

28. Odbrana tvrdi da se zdravstveno stanje Jelene Rašić može porediti s drugim ozbiljnim zdravstvenim problemima koje su vijeća ranije uvažavala kao faktore za ublažavanje kazne.⁵⁰ Nadalje, odbrana tvrdi da bi Vijeće trebalo da kao olakšavajuću okolnost uzme u obzir uticaj pritvora na njeno mentalno zdravlje.⁵¹

29. Tužilaštvo tvrdi da, po svemu sudeći, stanje Jelene Rašić nije kliničko stanje koje je postojalo i ranije, nego reakcija na situaciju u kojoj se ona našla uslijed svog kriminalnog ponašanja.⁵² Tužilaštvo prihvata da je to možda donekle relevantno, ali obrazlaže da to ne može biti faktor koji bi imao veću težinu.⁵³ Što se tiče argumenta odbrane da bi, u slučaju dugotrajnije kazne, kazna trebala da bude uslovna, tužilaštvo tvrdi da loše zdravstveno stanje treba da se uzme u obzir kao olakšavajuća okolnost samo u izuzetnim ili rijetkim slučajevima. U ostalim situacijama ono treba da se uzima u obzir u kontekstu odlučivanja o načinu izvršenja kazne.⁵⁴

30. Pretno vijeće je mišljenja da loše zdravstveno stanje treba da se uzme u obzir kao olakšavajuća okolnost samo u izuzetnim ili "rijetkim" slučajevima.⁵⁵ Zdravstveno stanje Jelene Rašić u ovom se slučaju ne uklapa u te parametre tako da će ga Pretno vijeće uzeti u obzir u kontekstu načina izvršenja izrečene kazne.

C. Odmjeravanje kazne

31. U Usmenoj presudi o kazni, Pretno vijeće je zauzelo stav da bi s obzirom na težinu djela koja je počinila Jelena Rašić bilo primjereno izreći kaznu od dvanaest

---

⁵⁰ Podnesak o olakšavajućim okolnostima, par. 19.

⁵¹ Podnesak o olakšavajućim okolnostima, par. 19.

⁵² Pretres, 31. januar 2012., T. 58.

⁵³ *Ibid.*

⁵⁴ *Id.*, T. 58–59.

⁵⁵ Presuda o kazni u predmetu *Simić*, par. 98, citirano i podržano od strane Žalbenog vijeća u Presudi o kazni u predmetu *Babić*, par. 43.

mjeseci zatvora, koja bi se odmah počela izvršavati u Pritvorskoj jedinici UN-a.⁵⁶ Međutim, Vijeće je ocijenilo primjerenim da se osam mjeseci izvrši kao uslovna kazna. Pretresno vijeće je pritom uzelo u obzir posebno teške uslove izdržavanja kazne imajući u vidu činjenicu da bi Jelena Rašić bila jedina žena u Pritvorskoj jedinici UN-a, što bi praktično značilo da kaznu izdržava po režimu samice. Izdržavanje zatvorske kazne praktično u samici prihvaćena sudska praksa ne smatra protivpravnim niti ono u namjeri ima smisao dodatne kaznene mjere. Međutim, Pretresno vijeće je ocijenilo da je značajan faktor sām način na koji optužena doživljava boravak u zatvoru i stvaran učinak te činjenice na njeno zdravlje. U tom smislu, Pretresno vijeće je u obzir uzelo nalaze dr. Vere Petrović o zdravstvenom stanju Jelene Rašić, relativnu mladost Jelene Rašić i činjenicu da je njoj to prva osuda na zatvorsku kaznu.⁵⁷

32. U Usmenoj presudi o kazni Pretresno vijeće je izjavilo da će se Jeleni Rašić u izdržanu kaznu uračunati 78 dana koje je provela u pritvoru. U tu brojku nije uračunato šest dana koje je Jelena Rašić provela u pritvoru u Srbiji, prije dovođenja na Međunarodni sud.⁵⁸ Dakle, u izdržanu kaznu treba da se uračunaju 84 dana koja je Jelena Rašić u pritvoru provela do 7. februara 2012. godine.

IV. OSTALA PITANJA

A. Usmeni zahtjev tužilaštva

33. Na pretresu o odmjeravanju kazne tužilaštvo je zatražilo uvid u dva ljekarska nalaza dr. Vere Petrović, iz razloga što se presuda o kazni poziva na njih i oni su jedna od osnova presude.⁵⁹ Odbrana je uložila prigovor na taj zahtjev, pozivajući se na razloge iz kojih je Pretresno vijeće sekretaru Suda izdalo nalog da te nalaze u spis uloži na povjerljivoj i *ex parte* osnovi.⁶⁰

34. Kad je izdalo nalog sekretaru da se nalazi ulože u spis, Pretresno vijeće je bilo mišljenja da su oni relevantni za ocjenu Pretresnog vijeća u pogledu kazne kakva Jeleni

⁵⁶ Pretres o odmjeravanju kazne, 7. februar 2012., T. 72.

⁵⁷ Podnesak sekretara s ljekarskim nalazima, povjerljivo i *ex parte*, 6. februar 2012. V. takođe Nalog sekretaru, povjerljivo i *ex parte*, 3. februar 2012.

⁵⁸ Podnesak sekretara u vezi s brojem dana provedenih u pritvoru, povjerljivo, 10. februar 2012., par. 1.

⁵⁹ Pretres o odmjeravanju kazne, 7. februar 2012., T. 73.

⁶⁰ *Ibid.*

Rašić treba da se izrekne.⁶¹ Međutim, s obzirom na trenutnu fazu postupka i uvažavajući činjenicu da ti ljekarski nalazi predstavljaju djelimičnu pravnu osnovu presude o kazni Jelene Rašić, u interesu je pravde da se tužilaštvu da pristup u te nalaze jer tužilaštvo, kao strana u postupku, ima pravo uvida u njih.

B. Neriješeni zahtjevi

35. Pretresno vijeće rješava po "Zahtjevu optužene Jelene Rašić da se odobri uvid u povjerljive materijale iz predmeta *Lukić i Lukić*", koji je 26. januara 2011. kao povjerljiv podnijet Žalbenom vijeću u predmetu *Lukić i Lukić*, a u kojem odbrana traži pristup povjerljivim *inter partes* i *ex parte* materijalima iz predmeta *Lukić i Lukić*.⁶² Dana 6. septembra 2011. Žalbeno vijeće je djelimično riješilo taj zahtjev, a preostale njegove stavke je prosljedilo Pretresnom vijeću.⁶³ Pretresno vijeće taj zahtjev sada smatra bespredmetnim.

---

⁶¹ Nalog sekretaru, povjerljivo i *ex parte*, 3. februar 2012., str. 2.

⁶² Svi podnesci u vezi s ovim zahtjevom zavedeni su i u okviru predmeta *Tužilac protiv Lukića i Lukića*, IT-98-32/1-A i predmeta *Tužilac protiv Jelene Rašić*, IT-98-32/1-R77.2.

⁶³ Odluka po zahtjevu Jelene Rašić za pristup povjerljivom *inter partes* i *ex parte* materijalu iz predmeta *Lukić i Lukić*, 6. septembar 2011., str. 5.

V. DISPOZITIV

36. Proglasivši Jelenu Rašić **KRIVOM** po pet tačaka Optužnice za nepoštovanje Međunarodnog suda, na osnovu pravila 77 Pravilnika, prema navodima Izmijenjene optužnice, Pretresno vijeće:

POTVRĐUJE kaznu izrečenu u Usmenoj presudi o kazni, s izmjenom u smislu da se u izdržanu kaznu, na osnovu pravila 101(C) Pravilnika, uračunaju 84 dana koje je Jelena Rašić provela u pritvoru s danom 7. februara 2012. godine;

NALAŽE da se Jelena Rašić po izdržanoj kazni pusti na slobodu čim budu obavljene sve potrebne formalnosti;

NALAŽE da se za "Podnesak sekretara s ljekarskim nalazima" zaveden 6. februara 2012. ukine status *ex parte* i da sekretar te nalaze što brže dā na uvid tužilaštvu; i

PROGLAŠAVA NIŠTAVNIM "Zahtjev optužene Jelene Rašić da se odobri uvid u povjerljive materijale iz predmeta *Lukić i Lukić*", zaveden na povjerljivoj osnovi 26. januara 2011. godine.

Sastavljeno na francuskom i engleskom jeziku, a mjerodavan je tekst na engleskom.

Dana 6. marta 2012.

U Haagu

Nizozemska

/potpis na originalu/
sudija Howard Morrison,
predsjedavajući

/potpis na originalu/
sudija Michèle Picard

/potpis na originalu/
sudija Prisca Matimba Nyambe

[pečat Međunarodnog suda]